

เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โครงการจัดทำสื่อ ๖๐ พรรษา

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน)

กลุ่มบูรณาการ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ ชื่อหน่วย อาเซียนศึกษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ชื่อ/สกุล ชั้นประถมศึกษาปีที่ เลขที่.....
โรงเรียน.....

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หน่วยย่อยที่ ๑ เรื่อง เพื่อนบ้านของเรา	๑
แบบทดสอบก่อนเรียน	๒
ใบงานแผนการเรียนรู้ที่ ๑	๓
ใบความรู้ แผนการเรียนรู้ที่ ๑	๔
ใบงานแผนการเรียนรู้ที่ ๒	๕
ใบความรู้ แผนการเรียนรู้ที่ ๒	๖
ใบงานแผนการเรียนรู้ที่ ๓	๙
ใบความรู้ แผนการเรียนรู้ที่ ๓	๑๐
ใบงานแผนการเรียนรู้ที่ ๔	๑๑
ใบความรู้ แผนการเรียนรู้ที่ ๔	๑๒
แบบทดสอบหลังเรียน	๑๔
หน่วยย่อยที่ ๒ เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของอาเซียน	๑๕
แบบทดสอบก่อนเรียน	๑๖
ใบงานแผนการเรียนรู้ที่ ๑	๑๗
ใบความรู้ แผนการเรียนรู้ที่ ๑	๑๘
ใบงานแผนการเรียนรู้ที่ ๒	๒๐
ใบความรู้ แผนการเรียนรู้ที่ ๒	๒๑
ใบงานแผนการเรียนรู้ที่ ๓	๒๒
ใบงานแผนการเรียนรู้ที่ ๔	๒๓
ใบความรู้แผนการเรียนรู้ที่ ๔	๒๔
แบบทดสอบหลังเรียน	๒๗

หน่วยที่ ๑๐ อาเซียนศึกษา
หน่วยย่อยที่ ๑ เพื่อนบ้านของฉัน

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง อาเซียนศึกษา

หน่วยย่อยที่ ๑ เรื่อง เพื่อนบ้านของเรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

๑. โลกแบ่งออกเป็นกี่ทวีป

- ก. ๓ ทวีป ข. ๔ ทวีป
ค. ๕ ทวีป ง. ๖ ทวีป

๒. กลุ่มประเทศอาเซียนตั้งอยู่ในทวีปใด

- ก. ทวีปยุโรป
ข. ทวีปเอเชีย
ค. ทวีปอเมริกาเหนือ
ง. ทวีปออสเตรเลีย

๓. อารยธรรมโบราณที่เข้ามาในอาเซียน คือ อารยธรรมใดบ้าง

- ก. อารยธรรมจีน และเกาหลี
ข. อารยธรรมเกาหลี และอินเดีย
ค. อารยธรรมอินเดีย และจีน
ง. อารยธรรมจีน และญี่ปุ่น

๔. ภาพใดต่อไปนี้เป็นอารยธรรมจีน

ก.

ข.

ค.

ง.

๕. สัญลักษณ์ของอาเซียน มีกี่สี

- ก. ๓ สี ข. ๔ สี
ค. ๕ สี ง. ๖ สี

๖. สีเหลืองในภาพหมายถึงอะไร

- ก. เส้นด้าย ๑๐ เส้น
ข. ต้นข้าว ๑๐ ต้น
ค. ต้นหญ้า ๑๐ ต้น
ง. เชือก ๑๐ เส้น

๗. จากข้อ ๖ สีใดที่แสดงถึงความรุ่งเรือง

- ก. สีน้ำเงิน ข. สีขาว
ค. สีแดง ง. สีเหลือง

๘. ประเทศใดต่อไปนี้มีวัฒนธรรมใกล้เคียงประเทศไทยมากที่สุด

- ก. ลาว ข. เมียนมาร์
ค. ฟิลิปปินส์ ง. มาเลเซีย

๙. ประเทศใดต่อไปนี้เป็นประเทศระบบคอมมิวนิสต์

- ก. ลาว ข. มาเลเซีย
ค. อินโดนีเซีย ง. ฟิลิปปินส์

๑๐ ประเทศบ่อน้ำมันหมายถึงประเทศใด

- ก. อินโดนีเซีย ข. ฟิลิปปินส์
ค. บรูไน ง. สิงคโปร์

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง แผนที่โลก

- คำชี้แจง**
๑. ให้นักเรียน ระบายสี แผนที่โลกให้สวยงาม
 ๒. นักเรียนนำเสนอผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน

ภาพ.....

ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ใบความรู้ที่ ๐๑ เรื่อง ทวีป

สำหรับนักเรียน ป.๔

โลกได้แบ่งพื้นที่ออกเป็นทวีป ดังนี้

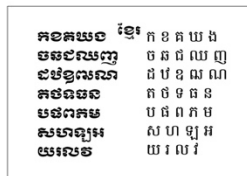
๑. ทวีปเอเชีย
๒. ทวีปยุโรป
๓. ทวีปแอฟริกา
๔. ทวีปอเมริกาเหนือ
๕. ทวีปอเมริกาใต้
๖. ทวีปออสเตรเลีย

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง อารยธรรมจีนและอินเดียในกลุ่มอาเซียน

คำชี้แจง ให้นักเรียน บอกว่าอารยธรรมในภาพ ต่อไปนี้ ว่าเป็นของจีน หรืออินเดีย

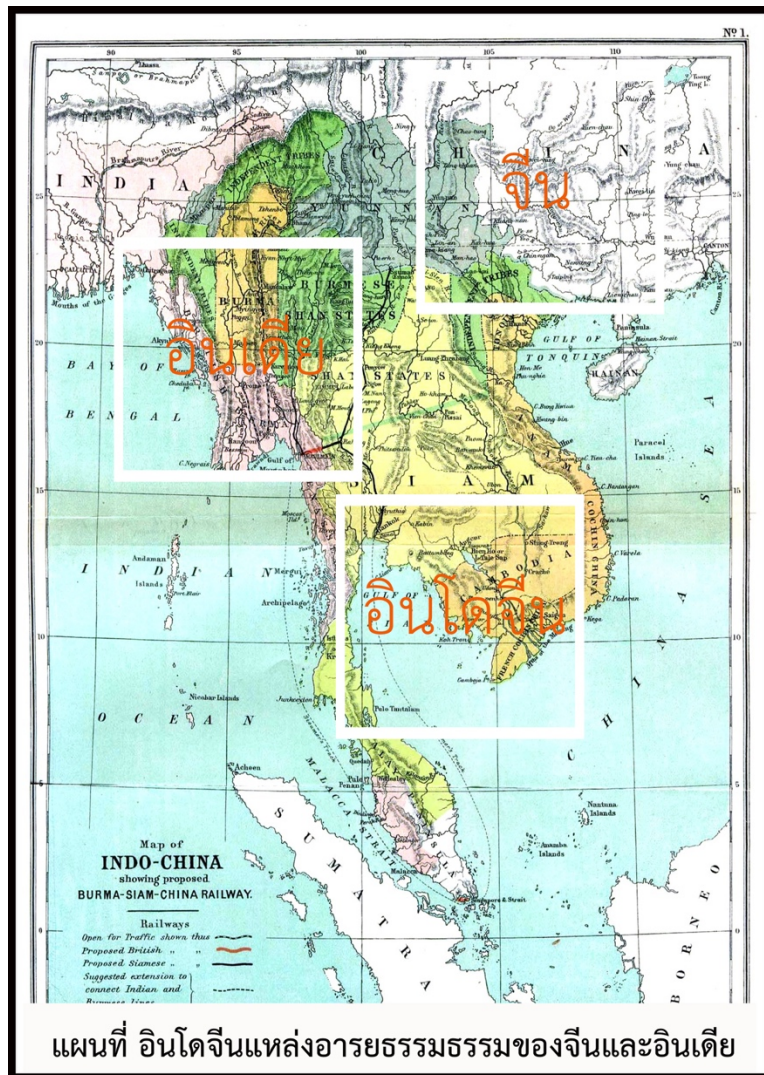

ใบความรู้ที่ ๐๑

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เรื่อง อารยธรรมจีน และอินเดีย ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีอีกชื่อหนึ่งว่า “อินโดจีน” หมายถึงภูมิภาคที่ได้รับอารยธรรมอินเดีย และอารยธรรมจีน อันเนื่องมาจากที่ตั้งอยู่ตรงการระหว่างสองประเทศนั่นเอง และจากประวัติศาสตร์ที่มีมาอย่างยาวนาน ทั้งประเทศอินเดียและประเทศจีนก็มีการติดต่อค้าขายมาตลอด ไม่ว่าจะเป็นทางบกหรือทางเรือ ประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จึงกลายเป็นทางผ่านที่สำคัญ เป็นที่พักสินค้า เต็มน้ำจืด และที่หลบลมมรสุม การค้าขายนี้เองทำให้เกิดการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมทั้งจีนและอินเดีย

วัฒนธรรมของอินเดียที่เผยแพร่ในอาเซียน

๑. ศาสนา

พระราชพิธีพิชมงคล
จรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

ศาสนาจากอินเดียที่เข้ามาเผยแพร่แก่มาก่อนคือ ศาสนาพราหมณ์ หรือ ฮินดู ซึ่งเป็นศาสนาที่นับถือเทพเจ้าหลายองค์ เช่น พระศิวะ พระพรหม พระนารายณ์ พระอินทร์ เมื่อพุทธศาสนารุ่งเรืองในอินเดีย โดยเฉพาะใน สมัยพระเจ้าอโศกมหาราช (ครองราชย์ พ.ศ. ๒๖๙-๓๑๑) พระองค์ได้ส่ง สมณทูตไปเผยแพร่พุทธศาสนาหลายแห่ง รวมทั้งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงทำให้ผู้คนในอาณาจักรต่าง ๆ ยอมรับนับถือพุทธศาสนาแทนศาสนา พราหมณ์ อย่างไรก็ตาม ศาสนาพราหมณ์ยังคงมีอิทธิพลในราชสำนักและใน พระราชพิธีบางอย่าง พุทธศาสนาที่นับถือในสุโขทัยระยะแรกเป็นนิกาย มหายาน ต่อมาในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช (พ.ศ. ๑๘๒๑-๑๘๔๒) ทรงนำพุทธศาสนานิกายเถรวาทแบบลังกาวงศ์ หรือนิกายหินยาน ซึ่ง

เคร่งครัดในพระธรรมวินัยกว่ามาเผยแพร่ ทรงนิมนต์พระสงฆ์จากตามพรลิงค์ หรือนครศรีธรรมราช ซึ่งมีความรู้แตกฉานใน พระไตรปิฎก มาเทศน์สั่งสอนประชาชน ทำให้พุทธศาสนานิกายเถรวาทเป็นที่นับถือกันโดยทั่วไปจนปัจจุบัน

๒. ภาษาและวรรณคดี

การแพร่หลายของพุทธศาสนาในราชอาณาจักรไทยจน กลายมาเป็นศาสนาประจำชาติ ทำให้คำในภาษาบาลี ซึ่งใช้ในพุทธ ศาสนานิกายหินยานมีหลายคำ ปรากฏในภาษา ซึ่งใช้กันโดยทั่วไปใน หมู่นคนไทย ส่วนภาษาสันสกฤต ซึ่งเป็นภาษาของนักปราชญ์ในอินเดีย ก็มีอิทธิพลอยู่มาก แต่น้อยกว่าภาษาบาลี ในด้านวรรณคดี มหา กาพย์ที่ยิ่งใหญ่ของอินเดีย ๒ เรื่อง คือ รามายณะ หรือรามเกียรติ์ และมหาภารตะ เป็นที่รู้จักกันดีของคนไทย เรื่องรามายณะมาเล่นโขน หนังใหญ่ และหนังตะลุง ยังมีวรรณคดีของอินเดียอีกหลายเรื่อง ที่คน ไทยคุ้นเคย ที่รู้จักกันดีอีกเรื่องหนึ่งคือ นิทานชาดก ในพุทธศาสนา ซึ่ง มีอิทธิพลต่อคนไทยในเรื่องการทำคุณงามความดี ละเว้นความชั่ว

พระราม พระลักษมณ์ พระนางสีดา หนุมาน จากมหากาพย์รามายณะ หรือ รามเกียรติ์

๓. กฎหมายและระบอบการปกครอง

กฎหมายตามสามดวง

กฎหมายเดิมของไทยที่เรียกกัน โดยทั่วไปว่า กฎหมายตราสามดวง ได้รับ อิทธิพลจากอินเดียเช่นกัน (โดยผ่านทางมอญ) คือ จากคัมภีร์พระธรรมศาสตร์ ในการ ตรากฎหมาย หรือที่เรียกว่า พระไอยการลักษณะต่าง ๆ จะมีการอ้างอิงถึงคัมภีร์พระ ธรรมศาสตร์ ในเบื้องต้น ก่อนกล่าวถึงเนื้อหาสาระของกฎหมาย นอกจากนี้คัมภีร์ อรรถศาสตร์ ซึ่งเป็นตำราทางด้านกรปกครองของอินเดีย ราชনীติ หรือ "ความ ประพฤติของพระราชา" และหลักทศพิธราชธรรม หรือ "ธรรม ๑๐ ประการ ของ พระราชา" ล้วนแล้วแต่มีกำเนิดในอินเดีย และมีอิทธิพลต่อระบอบการปกครองของ ไทยในสมัยก่อน

๔. ศิลปกรรม

ศิลปกรรมของอินเดีย ที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาทางด้านปฏิมากรรม เช่น พระพุทธรูป พระโพธิสัตว์ ด้านสถาปัตยกรรม เช่น สถูป เจดีย์ ด้านจิตรกรรม เช่น ภาพฝาผนัง มีอิทธิพลอย่างลึกซึ้งต่อศิลปกรรมของไทย อิทธิพลของเรื่องรามายณะ หรือรามเกียรติ์ ทำให้นาฏศิลป์ของอินเดีย มีอิทธิพลต่อนาฏศิลป์ไทยเช่นกัน ทั้งการแต่งตัว และท่ารำรำ อิทธิพลของวัฒนธรรมอินเดียดังที่กล่าวมา ไทยไม่ได้รับโดยตรงจากอินเดีย หากแต่รับผ่านเพื่อนบ้านของไทย คือ ขอม (เขมร) มอญ ลังกา สำหรับขอมยังมีอิทธิพลทางด้านภาษาต่อไทยเราด้วย นั่นคือ คำในภาษาเขมรหลายคำ กลายเป็นภาษาที่ใช้สำหรับพระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศานุวงศ์ หรือราชาศัพท์

วัฒนธรรมของจีนที่เผยแพร่ในอาเซียน

อิทธิพลของจีนด้านศาสนา

จีนมีอิทธิพลต่อเวียดนามมาเป็นเวลานาน ธรรมเนียมปฏิบัติของชาวเวียดนามมีปรัชญาเอเชียตะวันออกเป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังได้รับอิทธิพลทางศาสนา เช่น ศาสนาพุทธ นิกายมหายาน, ลัทธิขงจื้อ และลัทธิเต๋า ซึ่งเกิดขึ้นในจีนทั้งหมด นอกจากนี้ในเวียดนามยังนิยมใช้ตะเกียบในการรับประทานอาหารเช่นเดียวกับประเทศในเอเชียตะวันออกประเทศอื่น ๆ และอาหารเวียดนามส่วนใหญ่ก็ได้รับอิทธิพลจากจีนและฝรั่งเศสด้วย (ผู้คนที่รับประทานอาหารด้วยมือจะเป็นพวกที่ได้รับอิทธิพลจากอินเดียมากกว่าจีน ซึ่งรับประทานอาหารด้วยตะเกียบและมีชาเป็นเครื่องดื่ม) ลักษณะความเชื่อทางศาสนาของชาวจีนในประเทศไทยผสมผสานความเชื่อของพุทธศาสนาการบูชาบรรพบุรุษ ลัทธิเต๋า ลัทธิขงจื้อ และการนับถือเทพเจ้า ชาวจีนจะนิยมไหว้เจ้าและไหว้บรรพบุรุษ ในขณะที่เดียวกันก็ทำบุญตักบาตรหรือให้ลูกบวชเรียนในพุทธศาสนา โดยไม่ถือว่ามีความขัดแย้งกัน ความเชื่อดั้งเดิมที่ชาวจีนรับมาจากบรรพบุรุษเน้นความกตัญญูทวดที่ต่อพ่อแม่และบรรพบุรุษ สอนให้บุคคลดำเนินชีวิตโดยไม่ฝืนธรรมชาติ รู้จักตนเอง เอาชนะตนเองรู้จักพอ สอนให้รู้จักสันโดษ สอนว่าการปกครองที่ดีนั้นไม่ควรใช้อำนาจมาก ไม่ควรมีกฎระเบียบมาก ให้เป็นไปโดยธรรมชาติเหมือนชีวิตในครอบครัวเดียวกัน พิธีกรรมสำคัญตรุษจีน สารทจีน แข็งเม็ง เทศกาลกินเจ

อิทธิพลทางด้านเศรษฐกิจ

ในฐานะที่จีนเป็นตลาดการค้าใหญ่ มีสินค้าต่าง ๆ ที่รัฐต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต้องการ เช่น เครื่องปั้นดินเผา ผ้าไหม จีนจึงบังคับให้รัฐต่าง ๆ ส่งเครื่องบรรณาการให้กับจีนก่อน แล้วจีนจึงค้าขายด้วย แต่ส่วนใหญ่จะเป็นการแลกเปลี่ยน อาจารย์ผู้สอนประวัติศาสตร์จีนให้สอนผู้เขียนว่า จีนถือตนว่าเป็นผู้ใหญ่ เมื่อผู้น้อยเอาของมาให้ ผู้ใหญ่ต้องมีของแลกเปลี่ยนการตอบแทน แต่เมื่อเป็นผู้ใหญ่ก็ต้องให้มากกว่าผู้น้อย ดังนั้นจึงเป็นที่ชื่นชอบแก่รัฐต่าง ๆ เป็นอันมาก อาณาจักรที่รุ่งเรืองกับการค้าขายกับจีน เช่น อาณาจักรฟูนัน ศรีวิชัย อังนัม สุโขทัย อยุธยา รัตนโกสินทร์ ฯลฯ

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง สัญลักษณ์อาเซียน

- คำชี้แจง** ๑. นักเรียนตอบคำถาม วาดภาพสัญลักษณ์ของอาเซียน และระบายสีให้สวยงาม
 ๒. นักเรียนนำเสนอผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน

๑. สีน้ำเงินหมายถึง.....
 ๒. สีขาวหมายถึง.....
 ๓. สีแดงหมายถึง.....
 ๔. สีเหลืองหมายถึง

นักเรียนบอกความหมายของต้นข้าว ๑๐ ต้น

.....

ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ใบความรู้ที่ ๐๑

เรื่อง สัญลักษณ์ของอาเซียน

สำหรับนักเรียน

สัญลักษณ์อาเซียน คือ

“ต้นข้าวสีเหลือง ๑๐ ต้นมัดรวมกันไว้”

หมายถึง ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้ง ๑๐ ประเทศรวมกันเพื่อมิตรภาพและความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน โดยสีที่ปรากฏในสัญลักษณ์ของอาเซียน เป็นสีที่สำคัญของธงชาติของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน

สีน้ำเงิน	หมายถึง	สันติภาพและความมั่นคง
สีแดง	หมายถึง	ความกล้าหาญและความก้าวหน้า
สีขาว	หมายถึง	ความบริสุทธิ์
สีเหลือง	หมายถึง	ความเจริญรุ่งเรือง

ใบงานที่ ๑๑

เรื่อง ความเหมือนและความต่างของประเทศในกลุ่มอาเซียน

คำชี้แจง ๑. ให้นักเรียนเปรียบเทียบประเทศไทยกับประเทศในกลุ่มอาเซียน ต่อไปนี้

๒. นักเรียนนำเสนอผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน

ด้าน	ประเทศที่เหมือนกับไทย	ประเทศที่ต่างจากไทย
การนับถือศาสนา		
การปกครอง		
ประเพณี		

ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ใบความรู้ที่ ๑๑

เรื่อง ความเหมือนและความต่างของประเทศในกลุ่มอาเซียน สำหรับนักเรียนและครู

ความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมและสังคมของประเทศในกลุ่มอาเซียน

ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีประเพณีและวัฒนธรรมต่าง ๆ ทั้งที่คล้ายคลึงและแตกต่างกันเป็นผลมาจากปัจจัยทางภูมิศาสตร์ รากฐานทางวัฒนธรรมและการนับถือศาสนา ซึ่งจะสรุปให้เห็นเป็นภาพรวมได้ ดังนี้

๑. ศาสนา

ศาสนาสำคัญที่เผยแพร่เข้ามาและได้รับการยอมรับนับถือจากชนชาติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ พระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาที่ผู้คนส่วนใหญ่ในประเทศไทย พม่า ลาว กัมพูชา ล้วนนับถือ ดังนั้น ประเพณี พิธีกรรมทางศาสนา ลัทธิความเชื่อต่าง ๆ ของพม่า ลาว กัมพูชา และไทย ก็จะคล้ายคลึงกันไทย เช่น การทำบุญตักบาตร การสวดมนตร์ไหว้พระ การให้ความเคารพพระสงฆ์ การนิยมให้บุตรหลานเข้ารับการอุปสมบท เป็นต้น สำหรับประเทศมาเลเซีย บรูไน อินโดนีเซีย ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม จึงมีวัฒนธรรมแบบอิสลาม ประเทศฟิลิปปินส์ได้รับอิทธิพลจากคริสต์ศาสนา ประเทศสิงคโปร์และเวียดนาม นับถือหลายศาสนา โดยนับถือลัทธิธรรมนิยมตามแบบจีนเป็นหลัก

๒. ภาษา

ประเทศเพื่อนบ้านที่มีการพูด เขียน คล้ายคลึงกับไทยก็คือ ลาว เวียดนาม ฟิลิปปินส์ ส่วนชาติอื่น ๆ ก็จะใช้ภาษาของตน ไม่ว่าจะเป็นพม่า เวียดนาม อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ โดยที่ภาษาอังกฤษและภาษาจีนจะเป็นภาษากลางที่ใช้ติดต่อกันได้ทั่วทั้งภูมิภาค

๓. ประเพณี พิธีกรรม

หากชาติใดที่มีรากฐานการนับถือศาสนาเป็นพระพุทธศาสนา ประเพณี พิธีกรรมต่าง ๆ ก็จะคล้ายคลึงกัน เช่น การทำบุญเลี้ยงพระ การเวียนเทียนเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา ประเพณีเข้าพรรษา เป็นต้น ส่วนประเพณีอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับศาสนา พบว่าหากเป็นประเทศที่มีพรมแดนติดต่อกัน เช่น ไทยพม่า ลาว กัมพูชา ก็จะมีประเพณีหลายอย่างคล้ายคลึงกัน เช่น ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง เพียงแต่รายละเอียดของการจัดพิธีจะแตกต่างกันออกไปขณะเดียวกันวัฒนธรรมไทยในการแสดงความเคารพ โดยการไหว้ของคนไทย ชาติเหล่านี้ก็จะมีธรรมเนียมการไหว้เช่นเดียวกันสำหรับชาติอื่น ๆ ได้แก่ มาเลเซียอินโดนีเซียบรูไน จะมีประเพณีพิธีกรรมตามแบบอิสลาม เวียดนามกับสิงคโปร์จะมีประเพณีพิธีกรรมตามแบบจีน และมีวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาผสมผสาน ส่วนชาติที่มีแบบแผนประเพณี พิธีกรรมเหมือนอย่างตะวันตก คือ ฟิลิปปินส์

๔. อาหาร

อาหารของประชากรในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่วนใหญ่จะประกอบด้วยข้าว พืชผัก และเนื้อสัตว์ที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น การปรุงอาหารโดยมากจะใช้เครื่องเทศประเภท กะทิ น้ำมันรสชาติจัดจ้าน โดยอาหารของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะมีอยู่อย่างหลากหลาย สีสันดูน่ารับประทาน รสชาติเผ็ดร้อน ประเทศที่รับประทานอาหารไม่แตกต่างจากคนไทยก็ยังคงเป็นพม่า ลาว กัมพูชา ส่วนประเทศที่เป็นอิสลามยังคงเคร่งครัดในเรื่องการรับประทานอาหารประเภทเนื้อสัตว์ เช่นไม่รับประทานเนื้อหมู สัตว์ที่ใช้ในการปรุงอาหารต้องผ่านการฆ่าจากคนมุสลิมเท่านั้น

๕. การแต่งกาย

ผู้คนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หากไม่นับชุดพื้นเมืองและชุดประจำชาติแล้ว จะแต่งกายไม่แตกต่างกัน กล่าวคือสังคมเมืองในปัจจุบัน ผู้ชายสวมเสื้อ กางเกง ส่วนผู้หญิงสวมเสื้อ กางเกง หรือกระโปรง แต่ชาวมุสลิมยังมี

วัฒนธรรมการแต่งกายที่ไม่เหมือนกับชาวพุทธโดยชาวมุสลิมมีการแต่งกายที่ปกปิดมิดชิดใช้ผ้าคลุมหน้าไว้ ส่วนชาวพุทธจะมีการแต่งกายที่เปิดเผยให้เห็นหน้าตาอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในชนบทผู้หญิงจำนวนมากก็ยังคงสวมใส่ผ้าซิ่นกันอยู่ ส่วนชุดประจำชาติของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ล้วนมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ไม่เหมือนกัน ทำให้เมื่อดูแล้วสามารถบอกได้ทันทีว่าชุดแต่งกายนั้น ๆ เป็นของชนชาติใด

กล่าวโดยสรุปวัฒนธรรม เป็นสิ่งดีงามที่บรรพบุรุษได้สั่งสมและสืบทอดต่อกันมาจนเป็นเอกลักษณ์ที่แสดงถึงความเป็นชาติ อย่างไรก็ตามประเทศในกลุ่มอาเซียนที่ใกล้ชิด และมีดินแดนติดต่อกัน เช่น ลาว พม่า กัมพูชา และมาเลเซีย จะมีวัฒนธรรมบางส่วนที่คล้ายคลึงกันหรือมีมิติความเชื่อและประเพณีที่เหมือนหรือคล้ายกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านศาสนา เช่น พระพุทธศาสนา เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดประเพณีที่คล้ายคลึงกัน ส่วนศาสนาอิสลามในมาเลเซีย ก็จะทำให้มีความคล้ายคลึงกับจังหวัดชายแดนทางภาคใต้ แต่ประเทศเพื่อนบ้านที่อยู่ห่างออกไปเช่นสิงคโปร์ บรูไน ก็จะทำให้มีวัฒนธรรมบางอย่างที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าวัฒนธรรม นอกจากจะเป็นสิ่งที่สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในชาติ ความเป็นเอกลักษณ์ที่แสดงถึงความเป็นชาติแล้ว วัฒนธรรมยังทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี ความรู้สึกเป็นบ้านพี่เมืองน้องกับประเทศเพื่อนบ้านอีกด้วย

ความแตกต่างกันทางการเมืองและการปกครอง

การปกครองของประเทศสมาชิกอาเซียนมีหลากหลายรูปแบบ ประกอบด้วย

๑. แบบประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภา มี ๔ ประเทศ คือ ไทย กัมพูชา สิงคโปร์ และ มาเลเซีย
๒. ประชาธิปไตยในระบอบประธานาธิบดี ๒ ประเทศ คือ อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์
๓. เผด็จการสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ ๒ ประเทศ คือ ลาว และเวียดนาม
๔. เผด็จการทหาร ๑ ประเทศ คือ เมียนมาร์ หรือพม่า
๕. สมบูรณาญาสิทธิราชย์ ๑ ประเทศ คือ บรูไน

สมาชิกในกลุ่มอาเซียนมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด สมาชิกบางประเทศยังมีปัญหาด้านความเป็นประชาธิปไตย และยังปกครองในรูปแบบเผด็จการ ทำให้อาเซียนพัฒนาได้อย่างยากลำบาก

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง อาเซียนศึกษา

หน่วยย่อยที่ ๑ เรื่อง เพื่อนบ้านของเรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

๑. โลกแบ่งออกเป็นกี่ทวีป

- ก. ๓ ทวีป ข. ๔ ทวีป
ค. ๕ ทวีป ง. ๖ ทวีป

๒. กลุ่มประเทศอาเซียนตั้งอยู่ในทวีปใด

- ก. ทวีปยุโรป
ข. ทวีปเอเชีย
ค. ทวีปอเมริกาเหนือ
ง. ทวีปออสเตรเลีย

๓. อารยธรรมโบราณที่เข้ามาในอาเซียน คือ อารยธรรมใดบ้าง

- ก. อารยธรรมจีน และเกาหลี
ข. อารยธรรมเกาหลี และอินเดีย
ค. อารยธรรมอินเดีย และจีน
ง. อารยธรรมจีน และญี่ปุ่น

๔. ภาพใดต่อไปนี้เป็นอารยธรรมจีน

ก.

ข.

ค.

ง.

๕. สัญลักษณ์ของอาเซียน มีกี่สี

- ก. ๓ สี ข. ๔ สี
ค. ๕ สี ง. ๖ สี

๖. สีเหลืองในภาพหมายถึงอะไร

- ก. เส้นด้าย ๑๐ เส้น
ข. ต้นข้าว ๑๐ ต้น
ค. ต้นหญ้า ๑๐ ต้น
ง. เชือก ๑๐ เส้น

๗. จากข้อ ๖ สีใดที่แสดงถึงความรุ่งเรือง

- ก. สีน้ำเงิน ข. สีขาว
ค. สีแดง ง. สีเหลือง

๘. ประเทศใดต่อไปนี้มีวัฒนธรรมใกล้เคียงประเทศไทยมากที่สุด

- ก. ลาว ข. เมียนมาร์
ค. ฟิลิปปินส์ ง. มาเลเซีย

๙. ประเทศใดต่อไปนี้มีปกครองระบบคอมมิวนิสต์

- ก. ลาว ข. มาเลเซีย
ค. อินโดนีเซีย ง. ฟิลิปปินส์

๑๐ ประเทศบ่อน้ำมันหมายถึงประเทศใด

- ก. อินโดนีเซีย ข. ฟิลิปปินส์
ค. บรูไน ง. สิงคโปร์

หน่วยที่ ๑๐ อาเซียนศึกษา

หน่วยย่อยที่ ๒

ลักษณะทางกายภาพของกลุ่มอาเซียน

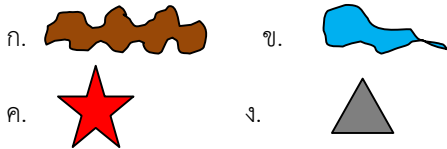
แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง อาเซียนศึกษา

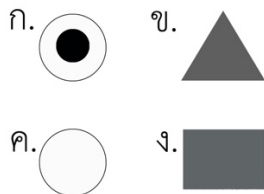
หน่วยย่อยที่ ๒ เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของกลุ่มอาเซียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

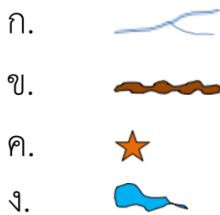
๑. ในแผนที่ภูเขาแทนที่ด้วยสัญลักษณ์ใด

๒. กรุงเทพมหานคร จะแทนที่ด้วยสัญลักษณ์ใด

๓. แม่น้ำเจ้าพระยา แทนที่ด้วยสัญลักษณ์ใด

๔. แหล่งน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดในอาเซียนอยู่ในประเทศใด

- ก. ประเทศไทย
ข. ประเทศกัมพูชา
ค. ประเทศมาเลเซีย
ง. ประเทศอินโดนีเซีย

๕. ประเทศใดต่อไปนี้ จัดอยู่ในกลุ่มประเทศ

หมู่เกาะ

- ก. ประเทศอินโดนีเซีย
ข. ประเทศเมียนมาร์
ค. ประเทศเวียดนาม
ง. ประเทศกัมพูชา

๖. เราจะได้รับอิทธิพลจากลมหนาวในเดือนใดต่อไปนี้

- ก. เดือนเมษายน
ข. เดือนกรกฎาคม
ค. เดือนธันวาคม
ง. เดือนมิถุนายน

๗. ปรากฏการณ์ใดต่อไปนี้ที่เกินในช่วงฤดูหนาว

- ก. สึนามิ
ข. ภูเขาไฟระเบิด
ค. แม่น้ำคง

ง. ภาวะเรือนกระจก๘. ข้อใดต่อไปนี้ไม่ใช่ภัย

จากธรรมชาติ

- ก. การเกิดไฟป่าในอินโดนีเซีย
ข. การเดินกระบวนทางการเมือง
ค. การเกิดหมอกควันในภาคเหนือของไทย
ง. อากาศหนาวอุณหภูมิ ๐ องศา

๘. ประเทศใดต่อไปนี้ไม่ได้รับผลกระทบจาก สึนามิ

- ก. ไทย
ข. ลาว
ค. อินโดนีเซีย
ง. มาเลเซีย

๑๐. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

- ก. อุทกภัยจะเกิดกับพื้นที่ ที่เป็นที่ราบลุ่ม
ข. การเกิดวาตภัยจะตามด้วยการเกิดลูกเห็บทุก

ครั้ง

- ค. อัคคีภัยจะเกิดในป่าที่รกทึบเท่านั้น
ง. การเกิดภูเขาไฟระเบิดสามารถเกิดได้ทุกส่วน

ของโลก

ใบงานที่ ๑๑

เรื่อง สัญลักษณ์ทางภูมิศาสตร์

คำชี้แจง ให้นักเรียน จับคู่ภาพกับคำต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

ทางรถยนต์

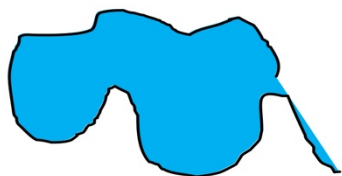
ทะเล/มหาสมุทร

แม่น้ำ

อ่างเก็บน้ำ

ภูเขาสูง

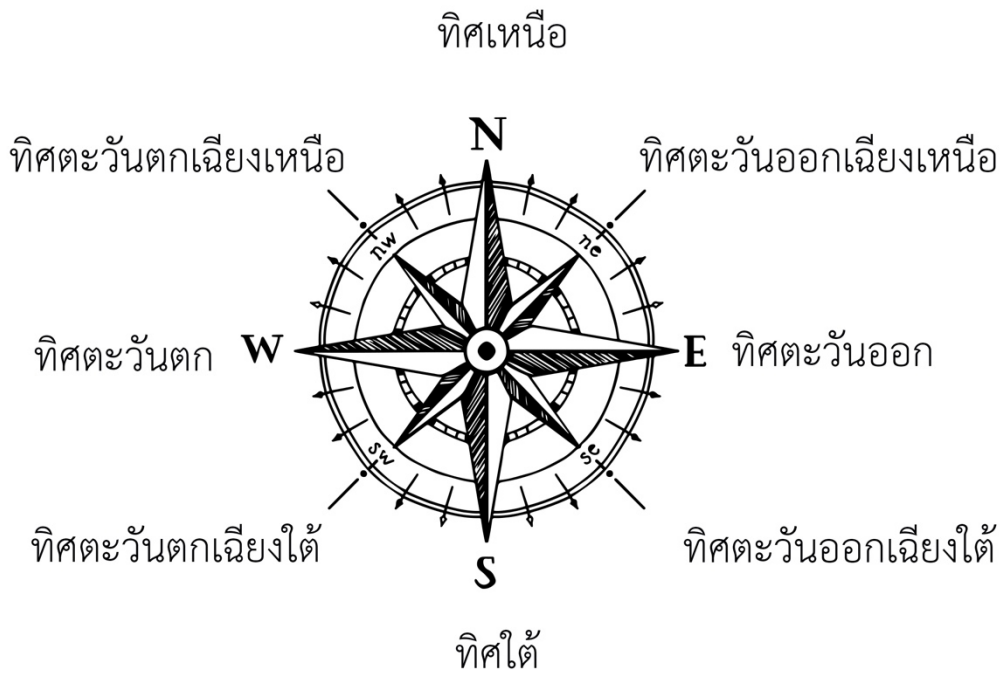
ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ใบความรู้ที่ ๐๑

สำหรับนักเรียน

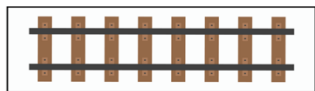
ทิศและสัญลักษณ์ทางภูมิศาสตร์

ทิศ ในแผนที่โลกจะกำหนดให้ขั้วโลกเหนือเป็นทิศเหนือ ขั้วโลกใต้เป็นทิศใต้ และเมื่อหันหน้าไปทางทิศเหนือ ทางขวามือของผู้อ่านจะเป็นทิศตะวันออก ซ้ายมือของผู้อ่านจะเป็นทิศตะวันตก และการหาค่าทิศอื่นๆใช้หลักการ ดังนี้

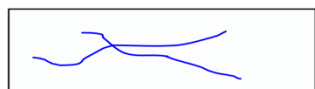

สัญลักษณ์ หรือเครื่องหมาย

ในแผนที่ส่วนใหญ่ใช้เส้นหรือสีเป็นสัญลักษณ์แทนสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏบนพื้นผิวโลก สัญลักษณ์ที่ใช้กันโดยทั่วไป ได้แก่

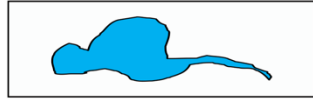
ใช้แทน ทางรถไฟ

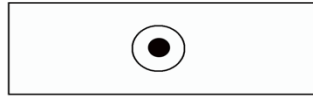
ใช้แทน แม่น้ำ

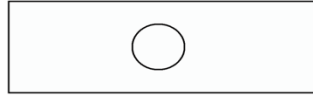
ใช้แทน ภูเขา

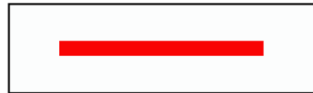
ใช้แทน แหล่งน้ำ

ใช้แทน ที่ตั้งเมืองหลวง

ใช้แทน ที่ตั้งเมืองสำคัญ

ใช้แทน ทางรถยนต์

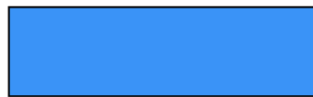

ใช้แทน เส้นกั้นอาณาเขต

สีที่ใช้ในภูมิศาสตร์

ใช้แทน ที่ราบลุ่ม หรือป่าไม้ภูเขา

ใช้แทน แหล่งน้ำ

ใช้แทน ที่ราบสูง หรือ พื้นที่สูง

ใช้แทน ที่สูง หรือภูเขาสูง

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของกลุ่มอาเซียน

คำชี้แจง ๑. ให้นักเรียนบอกชื่อประเทศในกลุ่มอาเซียนเป็นภาษาไทยให้ถูกต้อง พร้อมระบายสีให้สวยงาม

๒. นักเรียนนำเสนอผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน

1.

3.

5.

7.

9.

2.

4.

6.

8.

10.

ใบความรู้ที่ ๐๑ สำหรับนักเรียน ป.๔

เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของกลุ่มอาเซียน

ทำเลที่ตั้งและอาณาเขตของอาเซียน

ที่ตั้งและอาณาเขต

อาเซียนมีที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ที่มีความสำคัญต่อพัฒนาการทางด้านต่างๆ และยังมีทรัพยากร ที่อุดมสมบูรณ์ จึงมีผู้คนได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานมาตั้งสมัยโบราณ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตั้งอยู่ระหว่างประมาณละติจูดที่ ๒๘ องศาเหนือ ถึง ๑๑ องศาใต้ และระหว่างลองจิจูดที่ ๙๒ องศาตะวันออกถึง ๑๔๐ องศาตะวันออก ซึ่งอยู่ระหว่างมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิก ประกอบด้วยดินแดนส่วนที่เป็นภาคพื้นทวีป และหมู่เกาะ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีสภาพพื้นที่หลายแบบ เช่นภูเขาและที่สูง ซึ่งเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ เช่น ป่าไม้ สัตว์ป่า แร่ธาตุ และเป็นต้นกำเนิดแม่น้ำสายต่างๆ ซึ่งเป็นแหล่งน้ำจืดที่มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งในด้านเป็นแหล่งอาหาร ใช้ทำการเกษตร และการคมนาคม ตลอดจนที่ราบลุ่มแม่น้ำซึ่งเป็นแหล่งเพาะปลูก นอกจากนี้ยังมีชายฝั่งทะเลยาวเป็นแหล่งอาหารจากทะเลและเส้นทางเดินเรือทางทะเลมาตั้งแต่โบราณ

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นภูมิภาคหนึ่งของทวีปเอเชีย โดยทิศเหนือติดต่อกับประเทศจีน ทิศตะวันออกจดมหาสมุทรแปซิฟิก ทิศใต้จดมหาสมุทรอินเดีย ทิศตะวันตกติดต่อกับประเทศอินเดียและบังคลาเทศ

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทาง

- คำชี้แจง**
- ให้นักเรียนหาภาพปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่พบเห็นมาติดลงบนใบงาน
 - นักเรียนนำเสนอผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน

ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ.....

ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

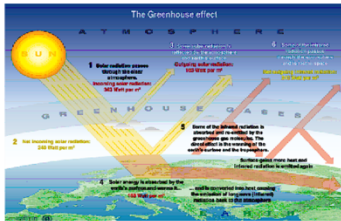
ใบงานที่ ๑๑

เรื่อง ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่มีผลต่อประเทศในกลุ่มอาเซียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับคู่คำกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

การกระทำของแรงน้ำ

แผ่นดินไหว

ปรากฏการณ์เรือนกระจก

น้ำค้างแข็ง

ภูเขาไฟระเบิด

ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ใบความรู้ที่ ๐๑

สำหรับนักเรียน และครู

เรื่อง ปรัชญาทางธรรมชาติที่มีผลต่อประเทศในกลุ่มอาเซียน

ลักษณะทางกายภาพที่ควรรู้

สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวเรา ซึ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ลักษณะทางกายภาพเชิงภูมิศาสตร์ของจังหวัดที่ควรศึกษา ได้แก่

๑. **ภูมิอากาศ** หมายถึง ปรัชญาทางดาราศาสตร์ เช่น การที่โลกโคจรรอบดวงอาทิตย์ ทำให้เกิดปรากฏการณ์ต่าง ๆ เช่น การเกิดฤดูกาล การเกิดกลางวัน กลางคืน นอกจากนี้แสงจากดวงอาทิตย์ยังช่วยให้ความอบอุ่นและช่วยพืชในการสังเคราะห์ด้วยแสงดวงจันทร์หมุนรอบตัวเอง ขณะเดียวกันก็โคจรรอบโลก และโคจรรอบดวงอาทิตย์ด้วยนั้น ทำให้เกิดปรากฏการณ์ที่สำคัญบนโลก คือ เกิดข้างขึ้นข้างแรม น้ำขึ้นน้ำลง จันทรุปราคา และสุริยุปราคา

๒. **ภูมิประเทศ** หมายถึง ลักษณะของแผ่นดินที่อาจมีลักษณะสูง ๆ ต่ำ ๆ เป็นภูเขา ที่ราบ ที่ราบสูง แม่น้ำ หนอง บึง ลักษณะภูมิประเทศแต่ละแบบ จะมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของประชากร เช่น บริเวณที่ราบลุ่มหรือที่ราบริมฝั่งแม่น้ำ มักมีผู้คนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น ทำการประมง และทำการเพาะปลูกเป็นอาชีพหลัก

๓. **ภูมิอากาศ** หมายถึง ลักษณะอากาศที่เกิดขึ้นเป็นประจำในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง ในระยะเวลาหนึ่งที่ยาวนานพอสมควร สิ่งที่น่ามาวิเคราะห์เพื่อจัดทำลักษณะอากาศประจำถิ่น ได้แก่ อุณหภูมิ ปริมาณน้ำฝน ลม และทิศทางการลม เป็นต้น

๔. **ภูมิธรณี** หมายถึง ลักษณะของหินและแร่ธาตุ ซึ่งพบได้อยู่ทั่วไปตามผิวเปลือกโลก แร่ส่วนมากจะเกิดร่วมกับหินชนิดต่าง ๆ เมื่อหินผุพังหลาย แร่จะถูกกระแสพัดลงมาสู่ต่ำเพื่อไปรวมกับกระแสแร่

๕. **ภูมิปฐพี** หมายถึง ลักษณะของดินชนิดต่าง ๆ ดินเกิดจากวัฏจักรธรรมชาติที่ทับถมปกคลุมผิวโลก เช่น เศษดิน ซากพืช ซากสัตว์ แร่ธาตุต่าง ๆ เป็นต้น ดินในแต่ละพื้นที่จะมีคุณสมบัติแตกต่างกัน เช่น การอุ้มน้ำ สีของดิน ความอุดมสมบูรณ์

๖. **ภูมิอุทก** หมายถึง แหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง หนอง ทะเล ทะเลสาบ ฝายที่ควบคุมภูมิอุทก ได้แก่ ลักษณะภูมิประเทศ ฤดูกาลปริมาณน้ำฝน

๗. **ภูมิพฤกษ** หมายถึง ลักษณะของชนิดและพรรณไม้ประจำถิ่นที่ขึ้นเองตามธรรมชาติ ตามอิทธิพลของภูมิอากาศ ภูมิประเทศ

นอกจากนี้ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพยังรวมถึงสัตว์ต่าง ๆ ที่พบได้ในแต่ละท้องถิ่น เช่น สัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์ปีก สัตว์เลื้อยคลาน เป็นต้น

ปรากฏการณ์ทางภูมิศาสตร์

สภาวะที่เกิดขึ้นกับความเปลี่ยนแปลงของเปลือกโลกและบรรยากาศที่ห่อหุ้มโลก เป็นปรากฏการณ์ทางภูมิศาสตร์ที่ส่งผลจากกระบวนการทางธรรมชาติและส่งผลมาจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่มนุษย์เป็นตัวกระทำ โดยที่ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอาจได้รับผลมาจากกระบวนการด้านใดด้านหนึ่งหรือทั้งสองด้านร่วมกัน

ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่มีผลต่อลักษณะทางกายภาพ

ปรากฏการณ์ทางภูมิศาสตร์ที่เกิดขึ้นมีปัจจัย(ตัวกระทำ) อยู่หลายลักษณะ บางกรณีอาจมีเพียงปัจจัยเดียว แต่บางกรณีที่เกิดขึ้นก็อาจมีหลายปัจจัยร่วมกัน ปรากฏการณ์ทางภูมิศาสตร์บางแห่งจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยว และนำไปใช้

ประกอบการศึกษาค้นคว้าทางด้านภูมิศาสตร์ได้อย่างเด่นชัด ตัวอย่างเช่น เสาเฉลียงแพะเมืองผี หน้าผาสงขันธ์ น้ำค้างแข็ง การเกิดแผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด

แพะเมืองผี

แพะเมืองผี ปรากฏการณ์ทางภูมิศาสตร์ที่แสดงถึงลักษณะการเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้นกับเปลือกโลกที่เกิดจากแรงกระทำภายในและแรงกระทำภายนอกเป็นปัจจัยร่วมกัน โดยถือว่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างความอ่อนตัวของชั้นตะกอนและแรงกระทำของแรงน้ำไหล

ละลุ

“ละลุ” เป็นภาษาเขมร แปลว่า “ทะลุ” เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติแต่มีพื้นที่ที่กว้างกว่า ๒,๐๐๐ ไร่ ละลุ เกิดจากน้ำฝนกัดเซาะ ยุบตัวหรือพังทลายของดิน เนื่องจากสภาพดินแข็งจะคงอยู่ไม่ยุบตัวเมื่อถูกลมกัดกร่อน จึงมีลักษณะเป็น รูปต่างๆ มองคล้ายกำแพงเมือง หน้าผา

น้ำค้างแข็ง : ปรากฏการณ์ของการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศโลก

น้ำค้างแข็ง เป็นปรากฏการณ์ทางภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงของบรรยากาศซึ่งจะไม่ ปรากฏขึ้นในทุกภาคของประเทศไทย แต่มักจะพบมากในช่วงฤดูหนาวบนยอดดอยในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาษาถิ่นเหนือเรียกน้ำค้างแข็งว่า เหมยขาบ ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือเรียกว่าแม่คะนึ่ง

๑. ลักษณะทั่วไป : จะมีลักษณะเป็นเกล็ดน้ำแข็งขาวๆ จับตัวตามใบไม้ ยอดหญ้าหรือวัตถุต่างๆ ใกล้เคียง กับพื้นดิน

๒. กระบวนการเกิดปรากฏการณ์การเกิดน้ำค้างแข็ง มี ๒ แบบด้วยกัน คือ

๒.๑ การเกิดน้ำค้างแข็งโดยตรง จะเกิดในช่วงที่อุณหภูมิของอากาศใกล้ผิวโลกต่ำกว่า จุดเยือกแข็ง

๒.๒ การเกิดน้ำค้างแข็งโดยอ้อม เกิดเมื่ออุณหภูมิกอากาศลดต่ำลงโดยมีปริมาณความชื้น ใกล้พื้นดินสูง

๓. สถานที่ปรากฏการณ์ของการเกิดน้ำค้างแข็งในประเทศไทย : มักจะเกิดบนดอยหรือภูเขาสูงในภาคเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน และเลย **กระบวนการเกิดแผ่นดินไหว :** สืบเนื่องความเปลี่ยนแปลงของเปลือกโลกที่เกิดจากแรงกดดันของเปลือกโลก

๑. กระบวนการเกิดแผ่นดินไหว มี ๒ ลักษณะ คือ

๑.๑ เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ : การเคลื่อนตัวของเปลือกโลกในชั้นต่างๆ ได้รับพลังงานความร้อนจากแก่นโลก เกิดการดันตัวขึ้นผลักดันเปลือกโลกอยู่ตลอดเวลาเป็นผลให้มีการเคลื่อนตัวบ่อยๆ และการระเบิดของภูเขาไฟเกิดจากการเคลื่อนตัวของหินหนืด ที่อยู่ใต้เปลือกตามรอยแตกของเปลือกโลกและเกิดแรงดันส่งผลให้เกิดการสั่นสะเทือนบริเวณเปลือกโลก

๑.๒ เกิดจากการกระทำของมนุษย์ : กิจกรรมบางอย่างที่มนุษย์กระทำ เช่น การสร้างอ่างกักเก็บน้ำขนาดใหญ่ การขุดเจาะน้ำใต้ดิน การเก็บขยะนิวเคลียร์ไว้ใต้ดิน การทดลองระเบิดใต้ดินส่งผลให้มวลของหินเปลี่ยนสภาพไป

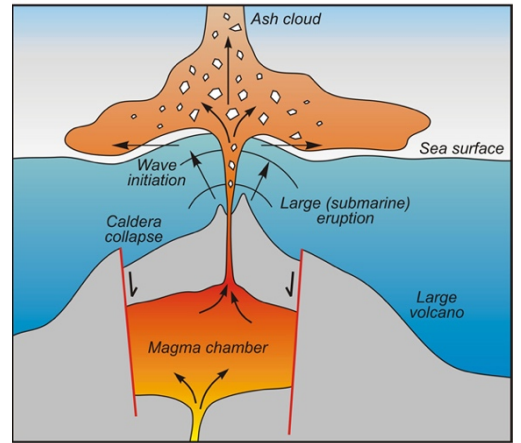
๒. ขนาดและความรุนแรงของแผ่นดินไหว การวัดมี ๒ ลักษณะ คือ

๒.๑ ขนาดของแผ่นดินไหว คำนวณได้จากการตรวจวัดความสูงของกราฟที่พื้นโลกปลดปล่อยออกมาในรูปการสั่นสะเทือน เครื่องมือที่ใช้ตรวจวัดเรียกว่า ไชสโมกราฟ หน่วยศูนย์กลางแผ่นดินไหวเรียกว่า ริกเตอร์

๒.๒ ความรุนแรงของแผ่นดินไหว หมายถึง การวัดปริมาณของแผ่นดินไหวที่เกิดขึ้น ได้แก่ ความรู้สึกของผู้คน การสั่นของวัตถุหรือสิ่งก่อสร้าง เป็นต้น

๓. ผลที่เกิดจากแผ่นดินไหว

ความเสียหายทางตรง : มักจะเกิดกับสิ่งก่อสร้างต่างๆ ที่ตั้งอยู่บนชั้นหินอ่อนหรือดินเหนียว ซึ่งอำนาจของคลื่นแผ่นดินไหวจะทำให้เกิดการพังทลายความเสียหายทางอ้อม : พบในบริเวณที่อยู่ใกล้ชายฝั่งทะเล โดยเฉพาะหากแผ่นดินไหวในมหาสมุทรจะทำให้เกิดคลื่นขนาดใหญ่เรียกว่า สึนามิ ที่เกิดขึ้นในประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศแรก และต่อมาเกิดขึ้นบนเกาะสุมาตราที่ประเทศอินโดนีเซีย และได้ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยด้วย

ปรากฏการณ์ภาวะโลกร้อนขึ้น : สืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศโลก

ภาวะโลกร้อนขึ้น หรือเรียกว่า ปรากฏการณ์เรือนกระจก เป็นปรากฏการณ์ทางภูมิศาสตร์อีกประการหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากสภาพของอุณหภูมิของโลกที่สูงขึ้นหรือโลกได้ทวีความร้อนขึ้นและการที่อุณหภูมิของโลกสูงขึ้นจะมีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศของโลก ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศและความสมดุลทางธรรมชาติ

กระบวนการของการเกิดภาวะโลกร้อนขึ้น

เกิดจากรังสีอัลตราไวโอเล็ตถูกบรรยากาศชั้นโอโซนดูดซับไว้ บางส่วนจะสะท้อนกลับหรือกระจายไปในบรรยากาศโดยอนุภาคต่าง ๆ ที่มีอยู่ในบรรยากาศ รังสีบางส่วนที่ตกมาถึงพื้นโลกจะถูกดูดซับไว้ พื้นโลกจะสะท้อนรังสีออกไปในรูปความร้อนหรือรังสีอินฟราเรด ทำให้เกิดการสะสมของรังสีในชั้นบรรยากาศจนเกินสมดุล ส่งผลให้ชั้นบรรยากาศและพื้นผิวโลกมีระดับอุณหภูมิที่สูง ซึ่งปรากฏการณ์ดังกล่าวเรียกว่าปรากฏการณ์เรือนกระจก

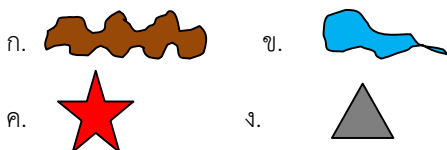
แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง อาเซียนศึกษา

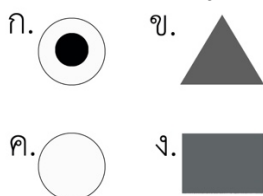
หน่วยย่อยที่ ๒ เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของกลุ่มอาเซียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

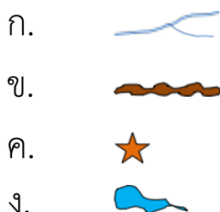
๑. ในแผนที่ภูเขาแทนที่ด้วยสัญลักษณ์ใด

๒. กรุงเทพมหานคร จะแทนที่ด้วยสัญลักษณ์ใด

๓. แม่น้ำเจ้าพระยา แทนที่ด้วยสัญลักษณ์ใด

๔. แหล่งน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดในอาเซียนอยู่ในประเทศใด

- ก. ประเทศไทย
ข. ประเทศกัมพูชา
ค. ประเทศมาเลเซีย
ง. ประเทศอินโดนีเซีย

๕. ประเทศใดต่อไปนี้ จัดอยู่ในกลุ่มประเทศ

หมู่เกาะ

- ก. ประเทศอินโดนีเซีย
ข. ประเทศเมียนมาร์
ค. ประเทศเวียดนาม
ง. ประเทศกัมพูชา

๖. เราจะได้รับอิทธิพลจากลมหนาวในเดือนใดต่อไปนี้

- ก. เดือนเมษายน
ข. เดือนกรกฎาคม
ค. เดือนธันวาคม
ง. เดือนมิถุนายน

๗. ปรากฏการณ์ใดต่อไปนี้ที่เกินในช่วงฤดูหนาว

- ก. สึนามิ
ข. ภูเขาไฟระเบิด
ค. แม่น้ำจืด

ง. ภาวะเรือนกระจก

ข้อใดต่อไปนี้ไม่ใช่ภัย

จากธรรมชาติ

- ก. การเกิดไฟป่าในอินโดนีเซีย
ข. การเดินกระบวนทางการเมือง
ค. การเกิดหมอกควันในภาคเหนือของไทย
ง. อากาศหนาวอุณหภูมิ ๐ องศา

๘. ประเทศใดต่อไปนี้ไม่ได้รับผลกระทบจาก สึนามิ

- ก. ไทย
ข. ลาว
ค. อินโดนีเซีย
ง. มาเลเซีย

๑๐. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

- ก. อุทกภัยจะเกิดกับพื้นที่ ที่เป็นที่ราบลุ่ม
ข. การเกิดวาตภัยจะตามด้วยการเกิดลูกเห็บทุก

ครั้ง

- ค. อัคคีภัยจะเกิดในป่าที่รกทึบเท่านั้น
ง. การเกิดภูเขาไฟระเบิดสามารถเกิดได้ทุกส่วนของโลก